

Scenariusz zajęć

szkoła podstawowa

Cel zajęć:

- zrozumienie, jak ograniczać powstawanie odpadów
- poznanie zasad prawidłowej segregacji
- pokazanie, czym jest gospodarka o obiegu zamkniętym
- rozwijanie odpowiedzialnych nawyków konsumenckich

Czas zajęć:

35-45 minut

Materiały:

- prezentacja multimedialna
- karteczki samoprzylepne

Przebieg zajęć:

Wprowadzenie (slajdy 1-5)

Nauczyciel rozpoczyna od pytania: „Kto z Was wyrzucił już dzisiaj coś do kosza?”, następnie: „Co to było? Opakowanie po chipsach? Papier po maśle? Chusteczka? Butelka? Paragon?” Nie trzeba komentować odpowiedzi. Chodzi o uświadomienie, że odpady pojawiają się w naszym życiu praktycznie od chwili, gdy wstajemy z łóżka.

1

Prezentacja podaje ilość wytwarzanych odpadów. Nauczyciel do klasy: „Wyobraźcie sobie basen pełen śmieci zamiast wody. Chcecie tam wskoczyć? Zanurzyć się w tych śmieciach? Jaką macie minę?” Dzieci nic nie mówią, tylko pokazują „dziwne” miny.

Pokazujemy slajd 5: STOP.

Hasło prowadzącego: „Co możemy zrobić, żeby tych śmieci było mniej?”

Na razie zbieramy 3-4 pomysły, bez oceniania.

Zapobieganie (slajdy 6-10)

2

Prezentacja przedstawia hierarchię: ograniczanie, ponowne użycie i naprawa, recykling, odzysk energii, składowanie. Po zapoznaniu się dzieci z tym slajdem, nauczyciel proponuje szybka zabawę „A czy B”. Wewnętrzna strona dłoni to „A”, a zewnętrzna - „B”. Dzieci dłonią pokazują odpowiedź na pytania:

A: kupuję nowy piórnik

B: używam nadal sprawnego

→ **B**

A: wyrzucam zabawkę z urwanym kółkiem

B: próbuję ją naprawić

→ **B**

A: kupuję codziennie wodę w małej butelce

B: biorę bidon

→ **B**

Kolejne slajdy mówią o ograniczaniu zakupów, niemarnowaniu jedzenia, rezygnacji z jednorazówek oraz naprawianiu i dawaniu rzeczom drugiego życia.

Zadanie w parach: każda para wybiera lepsze rozwiązanie:

1. Jedna duża butelka napoju czy kilka małych?
 2. Nowa torba plastikowa czy własna materiałowa?
 3. Wyrzucić lekko obite jabłko czy je zjeść/wykorzystać?
 4. Wyrzucić zepsutą zabawkę czy spróbować ją naprawić?
 5. Kupić kolejną rzecz „bo jest promocja” czy najpierw sprawdzić, czy jej potrzebujemy?
- Po każdej odpowiedzi pytamy: „Dlaczego?”

5 pojemników – zero pomyłek – recykling (slajdy 11–18)

Prezentacja wprowadza pięć podstawowych frakcji segregacji. Najpierw omówione zostają zasady selektywnej zbiórki.

Runda „Gdzie to wrzucisz?”

Nauczyciel wskazuje pięć miejsc w klasie odpowiadających kolorystyce dedykowanej każdej frakcji. Następnie kolejno odczytuje odpady, a uczniowie muszą przemieścić się do miejsca, gdzie powinien ten odpad trafić. Przykładowe odpady: pampers, zeszyt, butelka PET, zatłuszczony karton po pizzy, puszka, karton po mleku, gazeta, butelka szklana, obierki, słoik, skorupka jajka.

Trzy złote zasady.

- ③ → ZGNIATAMY - nauczyciel wykonuje gesty zgniatania, a dzieci je powtarzają.
→ OPRÓŻNIAMY - nauczyciel wykonuje gesty wysypywania, wylewania, a dzieci je powtarzają
→ NIE MUSIMY MYĆ - nauczyciel wykonuje gest skrzyżowanych rąk.

Następnie nauczyciel podaje kilka przykładowych odpadów, a dzieci pokazują odpowiedni gest, np. przy kartonie - zgniatanie, przy puszcze - opróżnianie, bez mycia.

Warto podkreślić, że bioodpady należy wrzucać do pojemnika luzem, bez foliówki. Tu gest “opróżniania worka”.

Nasza segregacja nie idzie na marne. Wysegregowane przez nas odpady są doczyszczane w instalacjach i przewożone do instalacji, w których są poddawane recyklingowi. Powstają z nich nowe, przydatne produkty. Kompostowanie przydomowe to też forma recyklingu, który możemy zrobić we własnym ogrodzie! Nauczyciel pyta:

„Co może powstać ze starej plastikowej butelki?”

„Co może powstać ze szkła?”

„Co może powstać z papieru?”

„A co może powstać z obierek i liści?”

To nie jest zwykły śmieć! (slajdy 19–20)

Prezentacja pokazuje baterie, chemikalia, leki, elektrośmieci, meble i opony jako odpady problemowe oraz wprowadza PSZOK.

Zabawa „Kosz czy PSZOK?”

Dzieci pokazują:

- dwie ręce w dół = zwykłe pojemniki do selektywnej zbiórki,
- ręce nad głową = PSZOK / specjalny punkt.

Nauczyciel czyta:

stary zeszyt → kosz

bateria → specjalny punkt / PSZOK

stary telewizor → PSZOK

słoik → kosz

opona → PSZOK

przeterminowane leki → specjalne miejsce / PSZOK

karton → kosz

Nie trzeba szczegółowo wyklądać zasad PSZOK-u. Ważne, żeby dzieci zapamiętały:
„Nie wszystko wolno wrzucić do domowego kosza.”

Eko czy nie eko? (slajdy 21-22)

Prezentacja wskazuje trzy niewłaściwe zachowania: dzikie wysypiska, spalanie śmieci i brak segregacji. Nauczyciel mówi o pewnych zachowaniach /sytuacjach, a dzieci pokazują kciuk w górę (jeśli jest OK) lub w dół (jeśli jest źle).

Przykłady:

- segreguję odpady 👍
- zostawiam puszkę w lesie 👎
- palę plastik w ognisku 👎
- zabieram śmieci z wycieczki 👍
- naprawiam zabawkę 👍
- wyrzucam baterię do zwykłego kosza 👎

W slajdzie 22. pokazujemy ciekawostki, które też odnoszą się do postaw prośrodowiskowych.

3R w trzech gestach (slajd 23)

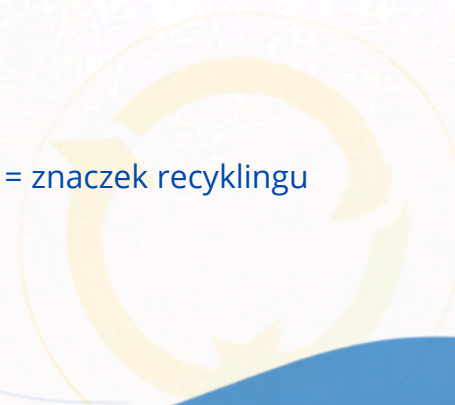
Prezentacja wprowadza zasadę: Reduce – ograniczaj, Reuse – używaj ponownie, Recycle – recyklinguj.

Dzieci uczą się trzech gestów:

REDUCE – ręce zbliżamy do siebie: „mniej”.

REUSE – zataczamy ręką koło: „jeszcze raz”.

RECYCLE – złączamy kciuki i wskazujące palce, by zrobić obieg = znaczek recyklingu

Finał – „Moja supermoc dla Ziemi” (slajd 24)

Każde dziecko dostaje małą karteczkę. Polecenie:

„Wymyśl jedną ekosupermoc, którą możesz zastosować już dziś.”

Na przykład:

7

- będę używać bidonu,
- będę zgniatać butelki,
- będę pilnować segregacji,
- nie będę wyrzucać jedzenia,
- użyję czegoś drugi raz,
- spróbuję naprawić zamiast wyrzucić,
- przypomnę domownikom o bateriach.

Młodsze dzieci mogą narysować swoją supermoc zamiast ją zapisywać.

Karteczki można przykleić na wspólnym arkuszu: „KLASA EKObahaterów”

Zadanie do domu: „Ekopatrol – 24 godziny”

Dziecko przez jeden dzień ma znaleźć w domu:

8

1. jedną rzecz, której nie trzeba było kupować;
2. jedną rzecz, którą można użyć ponownie;
3. jedną rzecz, którą można naprawić;
4. jeden odpad, którego domownicy nie byli pewni, gdzie wyrzucić;
5. jedną zmianę, dzięki której w domu może powstawać mniej śmieci.

Odpowiedzi warto zapisać w zeszycie.